Încă un cimitir al eroilor români căzuți în luptele pentru eliberarea Basarabiei a fost reabilitat cu sprijinul României

Col.(r) Vasile RADU,
senior editor

NIMIC NU SE UITĂ, NIMENI NU ESTE UITAT...

Anul 1939 este anul de cotitură pentru întreaga Europă când la Moscova a fost semnat Pactul Molotov-Ribbentrop, care a dezlegat mâinile URSS-ului și Germaniei în zona de sud- est a Europei. La 28 iunie 1940 Basarabia este anexată la URSS, iar la 22 iunie 1941 România participă în război de partea Germaniei pentru a elibera teritoriul sus numit. Divizia 35 Infanterie Rezervă trece Prutul și înaintează pe două direcții: Vărzărești-Vorniceni și Călărași. Regimentul 55 Infanterie (constituind Gruparea de nord a diviziei) a reușit să ajungă la nord și la vest de Călărași, dar nu a putut să pătrundă în oraș. Deoarece era un centru strategic și nod de cale ferată în apropierea orașului au fost date importante lupte, de a ceea în perioada administrației românești a Basarabiei (1941 - 1944), în raza comunei Călărași-Târg au fost amenajate mai multe cimitire în care au fost înhumați un număr mare de militari români (identificați și neidentificați) și germani, după cum urmează:

Încă un cimitir al eroilor români căzuţi în luptele pentru eliberarea Basarabiei a fost reabilitat cu sprijinul României. Este vorba despre cimitirul de la Novaci, raionul Călăraşi, unde în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial au căzut în lupte şi au fost înhumaţi 59 de ostaşi şi ofiţeri din Armata Română. Ceremonia de comemorare a eroilor a avut loc în ziua de 31 august, între localităţile Novaci şi Peticeni, în prezenţa locuitorilor celor două sate şi a unor oficiali de pe ambele maluri ale Prutului.

Cimitirul de la Novaci-Peticeni, raionul Călăraşi, unde au fost înhumaţi eroi ai Armatei Române a avut aceiaşi soartă ca aproape toate cele peste 200 de cimitire care au existat pe teritoriul basarabean până la ocupaţia sovietică. Odată instalată, noua conducere sovietică l-a distrus şi a construit pe teritoriul cimitirului o brigadă de tractoare, după cum ne-a comunicat Iacob Mândrescu, muzeograf la Muzeul de Istorie şi Etnografie din Călăraşi, care a mai adăugat că „pe teritoriul Călăraşiului avem mai multe gropi comune şi cimitire, deoarece Armata Română s-a deplasat din direcţia Corneştiului spre Călăraşi, care era o zonă strategică în Al Doilea Război Mondial. Aici s-au dat lupte grele. Una, în deal la Călăraşi, şi a doua la cota 256. După război Uniunea Sovietică a construit o brigadă de tractoare şi a fost nivelat cimitirul, însă, în baza documentelor de arhivă şi a memoriei oamenilor în vârstă, care mai ţineau minte, s-a hotărât să fie restaurat“.

Cimitirul a fost reabilitat la iniţiativa vicepreşedintelui raionului Călăraşi, Sergiu Arteni. Reabilitarea a fost posibilă ca urmare a finanţării din parte mai multor agenţi economici pro-români din raionul Călăraşi şi a Asociaţiei Euroregiunii Siret-Prut condusă de Costel Alexe, preşedintele Consiliului Judeţean Iaşi, care a fost prezent la inaugurare, care a precizat: „ Eroii căzuţi sunt din Judeţul Neamţ, de la Divizia 10 Infanterie, unde erau înrolaţi. Din păcate şi-au dat viaţa pentru un ideal strămoşesc al poporului român, aici la Peticeni-Novaci. M-am bucurat că la eveniment sunt mulţi copii, e o lecţie de istorie pe care trebuie să le-o predăm în fiecare zi despre sacrificiul înaintaşilor noştri“

Printre oaspeţii veniţi la inaugurare l-am întâlnit şi pe fostul primar al comunei Prisăcani, Judeţul Iaşi, Chirilă Constantin. Cu emoţie ne-a mărturisit următoarele: „Proprietarul terenului, Gheorghe Chiriac, a lucrat în România şi fiind parteneri şi prieteni, am venit aici şi l-am rugat să ne dea din pământul lui proprietate, acest loc pentru Cimitirul Eroilor. Mă bucur că astăzi s-a îndeplinit acest vis, că va fi o sărbătoare românească pe pământ tot românesc că eroii căzuţi în acest loc vor avea o linişte de veci prin acest monument.“

Pe teritoriul raionului Călăraşi au existat două cimitire ale eroilor români, ambele fiind reabilitate.

Potrivit istoricilor, pe teritoriul Basarabiei au existat în jur de 200 de cimitire ale eroilor români, care au fost distruse premeditat odată cu ocupaţia sovietică. Mai puţin de 20 dintre acestea au fost reabilitate până acum, majoritatea cu sprijinul României.